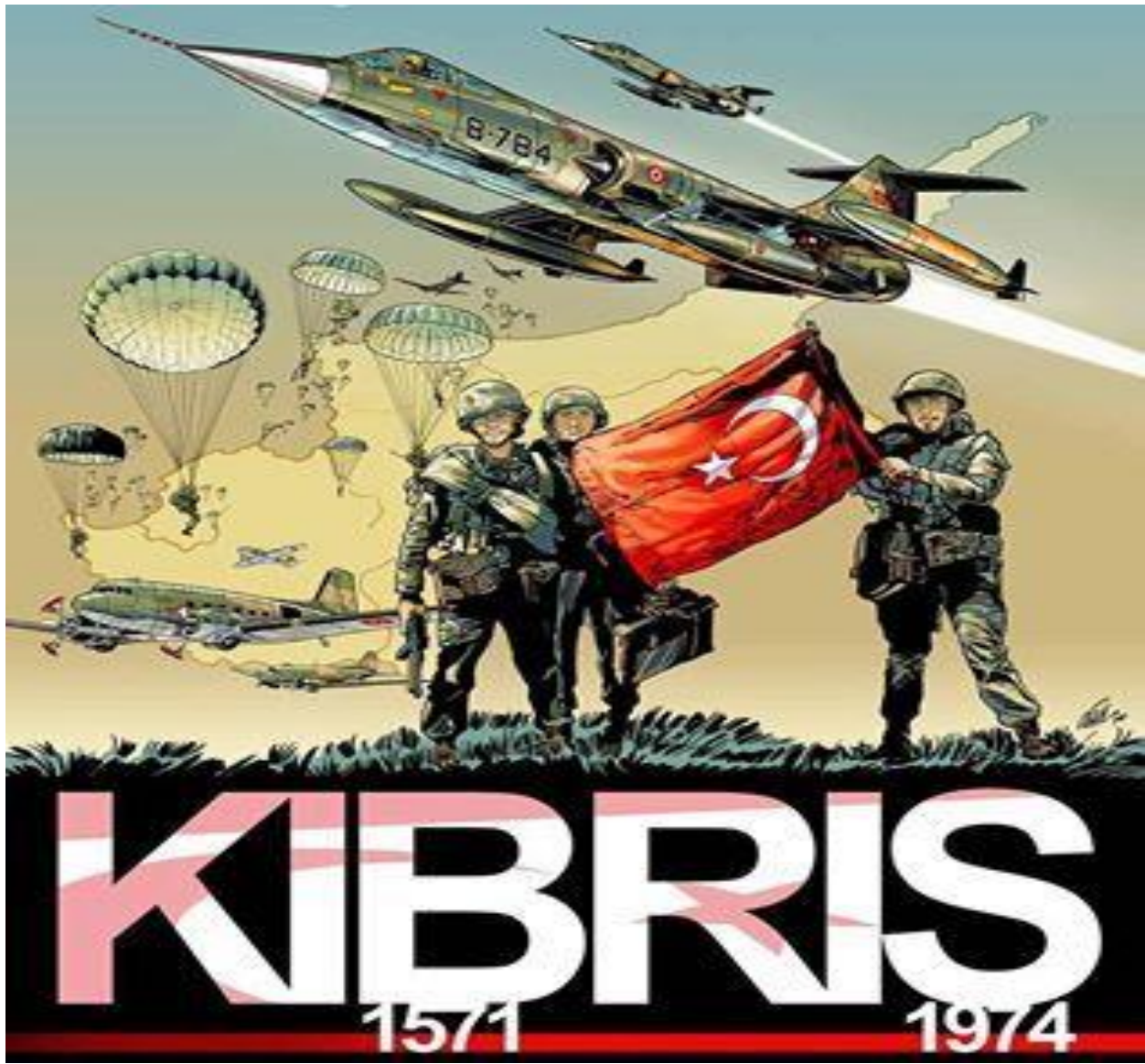

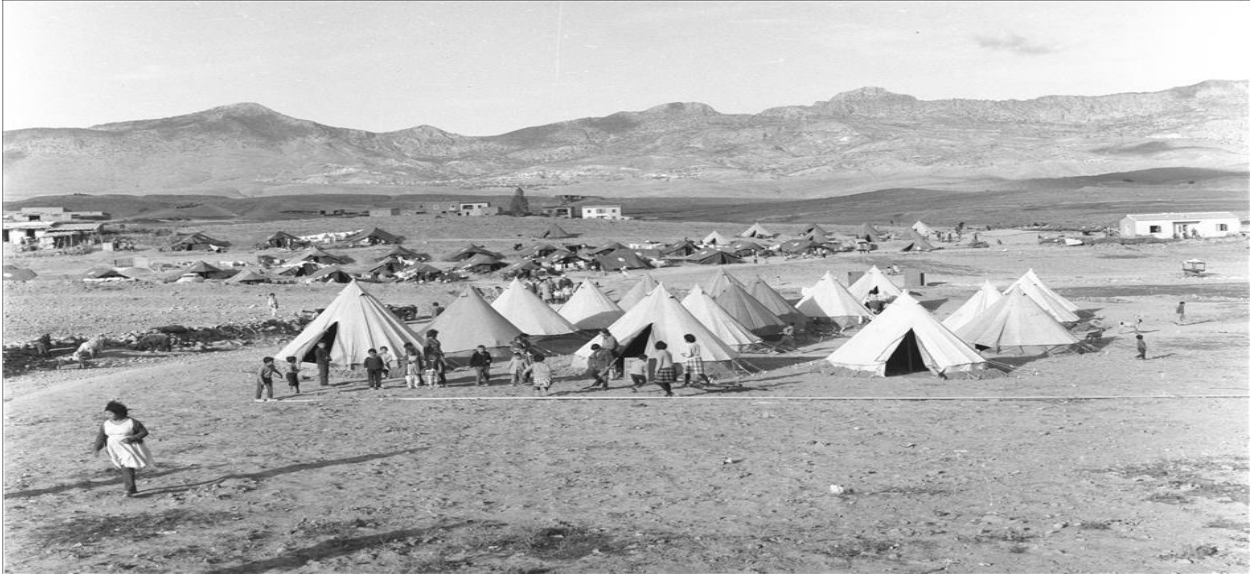
GÜVENLİK VE SAVUNMA STRATEJİLERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ AYLIK BÜLTENİ

HAZİRAN 2023

20 TEMMUZ 1974 KIBRIS BARIŞ HAREKATI'DAN GÖRSELLER

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI TÜRK ÜNİVERSİTELER BİRLİĞİ REKTÖRLER ÖZEL TOPLANTISI*SEMERKANT

Prof. Dr. Aziz Sancar'ın *KONUŞMA METNİ

Değerli kardeşlerim!

İlk önce, Türk Devletleri Teşkilatı'na bağlı Türk Üniversiteler Birliği'nin toplantısında sizlere hitap etmenin benim için büyük bir iftihar kaynağı olduğunu belirtmek isterim.

Uzun zaman birbirinden ayrı düşmüş Türklerin bir araya gelmeleri, güçlerini birleştirmeleri, kendilerinin ve dünyanın kalkınmasına ortak katkılar sunma imkanına ulaşmaları bizim hep gençlik hayalimiz olmuştur. O yüzden, bugün sizlerin Türk Dünyası'nın Medeniyet Başkenti Semerkant'ta bir araya gelerek, milletimizin bilim ve eğitim sorunlarını, bu sorunlara ortak çözümleri ele almanız beni çok mutlu ediyor.

Ben Nobel Ödülü'nü aldığımda, sadece kendimi değil, sadece Türkiye Cumhuriyeti'ni değil, bütün Türk Dünyası'nı temsil ettiğimi hissediyordum, bunu biliyordum ve bununla büyük bir gurur duydum. Fakat, aynı zamanda içimde bir bezginlik vardı. Biz büyük medeniyetler yaratmış büyük bir Türk milletiyiz. Ya, ben niye Nobel kazanan ilk Türk olayım?

Biz tarihimizle övünüyoruz. Bize tarih kitaplarında biz Türklerin büyük medeniyetler yarattığını öğretirlerdi. Gerçeği söylemeliyim, ilkokulda, ortaokulda buna inanıyordum. Fakat, liseye, üniversiteye gittikten sonra buna şüphe ettim ve bu içimde bir tutku olarak kaldı. Yıllar sonra, Batılı yazarlardan çıkmış eserleri okudum ve anladım ki, gerçekten 750 ile 1250 yılları arasında Türk Dünyası bilim dünyasının merkeziydi. Gerçekten, biz büyük medeniyetler yaratmışız. Ama bir sürü nedenlerle ondan sonra bilim yapmayı bıraktık ve Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri bizi geçti. Bunu çözmemiz lazım.

Gerçekten de, biz Türklerin yaklaşık son 500 yılda bilime doğru dürüst katkı yapamadığımız ortadadır. Peki neden yapmadık? Bazı insanlar buna 'zeki olmadığımız için' yanıtını verir. Ancak bilim yapmak genetik veya zekâ meselesi değil, gelenek meselesidir. Yahudi kardeşlerimiz dünya nüfusunun yüzde 0.2'sini teşkil ediyor ve yüzde 20 bilim Nobellerini almışlardır. Onlar diğer insanlardan daha üstün zekâlı mı? Değiller. Onların kültüründe bilime, eğitime önem veriliyor. Dolayısıyla biz de bunu bir gelenek haline getirmeli ve çocuklarımıza erken yaşta aşılmalıyız. Bu konuda özellikle sosyal bilimcilerin çalışma yapmaları lazım.

Ben gittiğim Türk ülkelerinde teknolojiye önem verilmeye başladığını gördüm. Teknoloji önemli, fakat temel bilim olmadan teknoloji olmaz. Avrupa'dan, Amerika'dan makine alıp, ben teknoloji yapıyorum, ben patent aldım, bilmem ne aldım ne Türkiye yükselir ne Türk Dünyası yükselir. Benim inancım bu. Dünyada eğer bir adımımızı duyurmak istersek, eğer bir kuvvet olarak tanınmak istersek, eğer yabancılar tarafından yönetilmek istemiyorsak, biz bilim yapmalıyız ve bilimde

kuvvetli olmalıyız ki, dünya bizi yaptığımız bilimle tanınsın. Unutmamalıyız ki, biz çalıştığımız, ürettiğimiz sürece üstün olacağız. Yoksa, üstünlük genetik değildir. Bütün insanlar birbirine eşittir. Kuşkusuz ki, Türk Dünyası'nda bilimsel geri kalmışlığın bir çok kurumsal ve sosyal nedenleri vardır. Maalesef ben bunların çözümünü iyi bilmiyorum. Fakat anladığım o ki, maddi yatırım yapmaktan öte bir bilim ortamı geliştirmek lazım. Uluğ Bey, İbn-i Sina, El-Biruni yoktan ortaya çıkmadılar, o zaman Türk Dünyası'nda bir bilim ortamı vardı, yüzlerce başarılı bilim insanı vardı ve bilime çok ilgi vardı, bilime önem veriliyordu. Aynı zamanda, Uluğ Bey, Uluğ Bey gibi Orta Asya Altın Çağı'ndaki diğer bilim adamları Türk Dünyası'nda bilim adamlarıyla ortak çalışarak bilim yapıyorlardı. Bunlara bugün de önem verirsek, Türk Dünyası'nda bilim ve toplum gelişir ve ilerler.

Türk Dünyası'nda bilimsel geri kalmışlığın nedenleri ve bunlara çözüm yollarının bulunması için hiç kuşkusuz ki, sosyal bilimcilerimizin ortak ve detaylı araştırmalarına ihtiyaç vardır. Fakat Türk Dünyası'nda bilimi geliştirmek için, dünyayla yarışmak için neler yapmamız gerektiğini naçizane kendi gözlemlerime dayanarak, burada özetlemek istiyorum.

1. Birincisi, bilim, adaletin, özgür düşüncenin ve sorgulamanın olduğu ortamlarda yeşerir. Bunu unutmamak ve çocuklarımızı bu ruhla, bu alışkanlıkla büyütmemiz lazım, onlara bu ortamı sağlamamız lazım. Bilimde özgür düşünce çok önemli. Ben Türk Cumhuriyetlerine gittiğimde beni merasimle karşılıyorsunuz, bana büyük saygı gösteriyorsunuz. İnsan olarak, tabi, bu hoşuma gidiyor. Fakat, bunlar bilimde olmaz. Benim yanımda çalışan en başarılı bilim adamları, benim yetiştirdiğim en başarılı öğrenciler benimle münakaşa eden öğrenciler olmuştur. O bakımdan, özellikle genç çocuklarımıza özgür düşünmeyi ve yaşlıların, benim gibilerin söylediklerini sorgulamayı öğretmeliyiz.

2. İkincisi, temel bilime öncelik vermeliyiz. Sosyal bilimcilerimiz kusura bakmasınlar, onlara büyük saygım var, fakat şunu söylemeliyim, bizim temel bilimlere yatırım yapmamız lazım, temel bilim yapan çocuklarımızı desteklememiz lazım, onlara özgüven vermemiz lazım.

3. Üçüncüsü, kız ve erkek çocuklarımıza aynı eğitim fırsatı vermeliyiz. Bunun bütün Türk toplumlarında, özellikle de Türkiye Cumhuriyeti'nde bir sorun olduğunun farkındayım. Bunu çözemezsek, toplumumuzun yarısını oluşturan kadınlarımızın potansiyelinden kalkınma yolunda yararlanamayız, bu potansiyeli gerçekleştiren toplumlarla yarışamayız.

4. Dördüncüsü, çocuklarımıza çok erken yaşlarda deney yapmayı öğretmemiz lazım. Bilim, deney yapmakla öğrenilir, bunu unutmamak lazım. Ben Amerika'ya geldiğimde Türkiye eğitim ve teorik bilim açısından beni çok iyi yetiştirmişti. Fakat deney yapma konusunda eksikliklerim vardı. Bunu erken yaşlarda çocuklarımıza öğretmemiz lazım. Bu alışkanlık haline gelmeli, yaparak öğrenilmelidir. Sadece okumakla buna sahip olamazsınız.

5. Beşincisi, politika ve din bilime karıştırılıyor, bunları kesinlikle ayrı tutmak lazım. Politika ve din ile bilim kurumları amaç ve yöntem açısından önemli ölçüde birbirilerinden ayrışıyor. Bunları birbirine karıştırırsanız bundan ilk önce bilim zarar görür, güvenilirliğini kaybeder, ilerleyemez, gelişemez.

6. Altıncısı, bilim adamlarını din ve politikanın dışında tutmak lazım. Din ve politika bilim adamlarının işine karışır, sonuç bilimin ortadan kalkması olur. Nitekim, buna ibretlik en iyi örnek olarak, Uluğ Bey'in Semerkant'ta kurduğu Gözlemevinin akıbetini gösterebiliriz. Dini ve politik aşırılık, o zaman dünya çapında bir bilim merkezi haline gelmiş bu gözlemevinin tahrip olması ve oradaki bilim adamlarının dünyanın çeşitli yerlerine kaçıp gitmesiyle sonuçlandı. Bilim adamları da din ve inanç işlerine karışmasın. Çünkü toplumun büyük bir kısmını dışlar ve alçak görür algısı verir.

7. Yedincisi, bilim adamlarına liyakate dayalı imkân sağlanmalıdır. Onları tayin etmek, terfi etmek için tek kriter liyakat olmalıdır. Mesela, benim çalıştığım Amerika'da dün yaptığımıza bakmazlar. Ben Nobel'i aldığımın sonra yayına gönderdiğim ilk makalem reddedildi. Amerika'da çalışacaksınız, durmadan çalışacaksınız ve bir şeyler bulacaksınız. Bunun ölçüsü budur. Ne bilim adamları dinler ne de bilimsel faaliyetlere fon sağlayan Amerikan Sağlık Bakanlığı gibi kurumlar. O bakımdan, çalışmanıza devam etmeniz lazım. Devam etmezsek, desteklemezler, Nobel filan dinlemezler. Bilimle ilgili görevlere atamalarda da yine buna bakılır, dünyadan ve Amerika'dan en iyilerin bu görevlere getirilmesine çalışılıyor.

8. Sekizincisi, insanlar bilim yapmaya başladıktan sonra onlara özgürlük vereceksiniz, şunu yap, bunu yap demeyeceksiniz. Bilim adamı özgürlük ister. Onların bir şeye merakı olur ve onu takip eder ve o konuda ona özgürlük vermelisiniz. O, madem hayatını buna adanmış, mutlaka insanlığa faydalı bir şeyler yapacaktır. Bir sözle, bilim adamına kendi bilimsel hedeflerini özgürce belirleme ve bunu gerçekleştirme imkânı sağlanmalıdır.

9. Dokuzuncusu, bütün bunların dışında benim kanaatimce bir Türk, Türk Dünyası'na bir vefa borcu, bir sevgisi olmadan iyi bir bilim adamı olmaz. Ben bilime bir derece olarak kendi sorularımı cevaplandırmak için girdim. Kendi bilmediklerimi öğrenmek için girdim. Fakat, bilim yaparken, özellikle dış bir ülkede bilim yaparken, aklımda bir şeyi daima tuttum, hiç unutmadım; ben burada yalnız kendimi değil, Türk Milleti'ni temsil ediyorum diye düşündüm. Ve o bana hem güç verdi hem de sorumluluk kattı. Ben her yaptığımda bundan ben ne alırım, Türk Milleti ne alır diye düşündüm. Ve bu benim için bir güç kaynağı olmuştur.

Son olarak, bildiğime göre, Türk Üniversiteler Birliği Türk Cumhuriyetleri üniversiteleri arasında öğrencilerin ve öğretim üyelerinin değişimini sağlamak ve Türk Dünyası'nda ortak öğretim alanı oluşturmak için çalışmalar yürütmektedir. Bunları iyi gelişmeler olarak görüyorum, Türk Dünyası'nda ortak bilimsel çalışmaları da kapsayacak şekilde daha da genişletilmesini arzu ediyorum ve Türk Cumhuriyetleri yöneticilerine bu faaliyetlere daha fazla bütçe ayırmalarını öneriyorum.

Hepinize teşekkür eder, iyi çalışmalar diliyorum.

Tanrı Türkü Korusun!

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI-24 TEMMUZ 1923

Lozan Antlaşması ya da Lozan Barış Antlaşması; Türkiye Büyük Millet Meclisi temsilcileri ile İngiltere, Fransa, SSCB, Japonya, Bulgaristan, İtalya, Romanya, Yugoslavya, Yunanistan, Belçika ve Portekiz arasında imzalanmış olan bir barış antlaşmasıdır. 1. Dünya Savaşı'nın son barış antlaşması olarak karşımıza çıkan ve bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin tasdiki olan Lozan Antlaşması tarihi 24 Temmuz 1923'tür.

Kaynak: <https://www.haberturk.com/lozan-antlasmasi-tarihi-maddeleri-onemi-ve-sonuclari-lozan-antlasmasi-nedir-ve-ne-zaman-imzalandi-hteg-3479646>

İsviçre'nin Lozan şehrinde imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nda, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni İsmet Paşa önderliğinde, Sağlık Bakanı Rıza Nur ve eski İktisat Bakanı Hasan Bey temsil etmiştir. 24 Temmuz 1923 tarihinde imzalanan Lozan Antlaşması'nı Türkiye adına İsmet Paşa imzalamıştır.

4 bölüm halinde düzenlenen ve toplamda 143 maddeden oluşan Lozan Antlaşması maddelerinden bazıları:

-Türkiye – Suriye Sınırı: 1921 yılında Fransa ile imzalanan Ankara Antlaşması'nda çizilen sınırlar kabul edilmiştir. (1939'da Hatay'ın Türkiye Cumhuriyeti'ne katılmasıyla bugünkü şeklini almıştır.)

-Türkiye – Irak Sınırı: Musul ve Kerkük sorunu sebebiyle çözülememiştir. (1926 yılında imzalanan Ankara Antlaşması ile Musul; İngiltere mandası altındaki Irak'a bırakılmıştır.)

-Türkiye – SSCB Sınırı: 1921 yılında imzalanan Moskova ve Kars Antlaşmalarında çizilen sınırlar kabul edilmiştir.

-Türkiye – İran Sınırı: 1639 yılında imzalanan Kasr-ı Şirin Antlaşması ile belirlenen sınır aynı kalmıştır.

-Türkiye–Yunanistan Sınırı: Meriç Nehri iki ülke arasında sınır kabul edilmiştir. Yunanistan'dan savaş tazminatı olarak Karaağaç alınmıştır.

-Türkiye – Bulgaristan Sınırı: 1913 İstanbul Antlaşması ve Bulgaristan'ın 1. Dünya Savaşı sonrası imzaladığı Nöyyi Antlaşması'na uygun olarak kalmıştır.

-Adalar: Bozcaada, Gökçeada ve Tavşan Adaları Türkiye'ye, On İki Ada, Meis ve Rodos İtalya'ya, Kıbrıs İngiltere'ye, geri kalan adalar ise Yunanistan'a bırakılmıştır.

-Tüm kapitülasyonlar kaldırılmıştır.

-Boğazların yönetimi Milletler Cemiyeti'nin garantisi altında başkanlığı Türkiye'ye bırakılan uluslararası bir komisyona bırakılmıştır. (Türkiye, 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile boğazlar üzerindeki tüm denetimi sağlamıştır.)

-Türkiye'deki tüm azınlıklar Türk vatandaşı kabul edilmiştir.

-Gümülcine ve Selanik'teki Türkler ve İstanbul, Bozcaada ve Gökçeada'daki Rumlar hariç olmak kaydıyla Rumlar ile Türkler mübadele edilecektir.

-Birinci Dünya Savaşı'nın galiplerine herhangi bir tazminat ödenmeyecektir.

-Osmanlı Devleti'nin almış olduğu dış borçlar, imparatorluktan ayrılan devletlerin gelirlerine ve büyüklüklerine oranla pay edilecektir.

-1881 yılında Kurulan Duyun-i Umumiye kaldırılacaktır.

-Türkiye'de bulunan yabancı okullar, Milli Eğitim'in esaslarına göre eğitim vermeye devam edeceklerdir.

-Fener Rum Patrikhanesi, İstanbul'da kalmıştır.

Lozan Antlaşması Sonuçları

Misak-ı Milli kararları büyük oranda gerçekleştirilmiş ve gerçek bir tam bağımsızlık sağlanmıştır.

Kurtuluş Savaşı'nda kazanılan askeri zaferler, siyasi bir zaferle taçlanmışır.

Sevr Antlaşması'nın dayattığı şartlar ortadan kaldırılmıştır.

Kurulan yeni Türk devleti, İtilaf Devletleri tarafından tanınmıştır.

Lozan Antlaşması Önemi

Lozan Antlaşması; içeride ve dışarıda bağımsız yeni bir Türk devleti kurulduğunun, tüm dünya tarafından onaylandığını gösteren hukuki bir belgedir. Bu özelliği ile Lozan Barış Antlaşması; Türkiye Cumhuriyeti'nin tapu senedi olarak değerlendirilebilir.

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Lozan_Antla%C5%9Fmas%C4%B1#/media/Dosya:Misak-i_milli.png

Mîsâk-ı Millî'yi gösteren bir harita. Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları, büyük ölçüde, Mîsâk-ı Millî ilkeleri doğrultusunda oluşmuştur.

15 TEMMUZ DEMOKRASİ VE MİLLİ BİRLİK GÜNÜ*

15 Temmuz 2016 günü darbe girişimiyle karşı karşıya kalan Türkiye, milleti ve devletiyle omuz omuza verdiği direniş ve mücadeleyle tüm dünyaya örnek teşkil etmiştir. Türk demokrasisini hedef alan bu hain girişim, Türk halkının demokrasiyi ve seçilmiş iradeyi korumak için gösterdiği destansı direnişle geri püskürtülmüştür. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla sokağa dökülen Türk milletinin gösterdiği cesaret ve kararlılıkla elde edilen bu zafer, dünyada örneği olmayan bir ruh halini ve demokrasi bilincini ortaya koymaktadır. Zaferle sonuçlanan bu anlamlı direniş ve mücadele ruhunu toplumsal hafızada her daim diri tutmak amacıyla "15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü" her yıl özenle hazırlanan çeşitli etkinliklerle anılmaktadır.

* Kaynak: https://www.iletisim.gov.tr/turkce/stratejik_iletisim_calismalari/detaylar/15-temmuz-destani

ÇİN'İN GRAND STRATEJİSİ VAR MI?

Prof. Dr. Fahri Erenel-İstinye Üniversitesi GÜVSAM Müdürü

John Lewis Gaddis, 2018 yılında yayımlanan “On Grand Strategy” adlı eserinde Teachers and Tethers (Öğretmenler ve Sınırlar) başlıklı üçüncü bölümde Sun Tzu’yu Grand Strateji’nin öğretmeni olarak sunmaktadır. Tzu’ya atfedilen “Savaş Üzerine “çalışması liderler için zafere giden yolu işaret eden yöntemleri ihtiva eden bir rehberdir. Liderin takip edeceği stratejinin suyun doğası gibi olması gerektiğini belirten Tzu’nun zafer konusunda yaklaşımı ise ‘basitlik’te yatmaktadır: Basitlik karmaşıklıkla beraber vardır ve bu karmaşıklıkta bizi yönlendiren şeydir. Hiç kimse ne olacağını bilemese de ihtimalleri hissetmek neyin umulacağını hissetmemekten daha iyidir. İlkeleri sınırlamak sağduyu için gereklidir. Bu noktada Gaddis’inde bir öneride bulunduğunu görüyoruz”. Amaç olarak bulutlara bakıyor olabilirsiniz ama her iki ayağınız da sağlam bir şekilde yere basmalıdır (Ataç 2018:149-150).

Modern Çin’in kurulduğu 1949 yılından bu yana birbirini izleyen; devrim, iyileşme, kapsamlı ulusal güç inşa etme ve gençleştirme adlı dört büyük stratejiye sahip olan Çin’in bu stratejilerinin temelinde Sun Tzu’nun etkileri görülmektedir.

“Yüzlerce savaş kazanmak başarı değildir. Başarı, düşman askerlerinin savaşmadan teslim olmasını sağlamaktır” diyen Sun Tzu ile Lao Tse ve Konfüçyüs gibi büyük filozofların, Çin’in düşünce hayatını şekillendirdikleri, Mao Zedung’un önderlik ettiği Çin Komünist Partisi’nin, kuruluşundan bugüne kadar izlediği politikalarda, bu beş bin yıllık mirasın büyük izleri görülmektedir. Özellikle Çin’in ekonomik ve siyasi olarak Batı’yı geride bırakarak öne geçmesini Sun Tzu’nun anlattığı durumun gerçekleşmesi olarak görebiliriz.

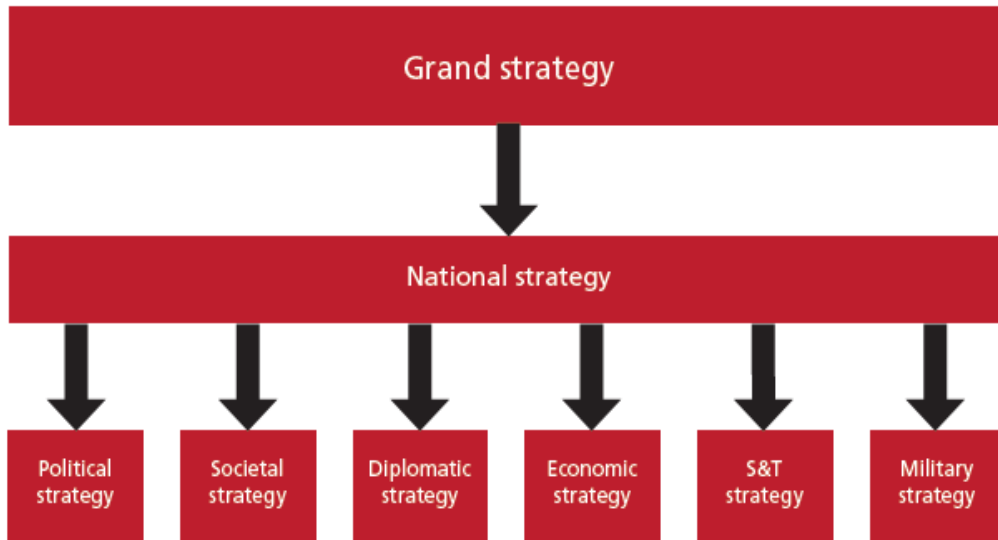
Bir devletin dış politikasının hayati unsuru olarak ifade edilen grand strateji, devletin ulusal güvenlik hedefleri ve bu hedeflere ulaşmada kullanacağı en uygun araçların seçilmesi bağlamında sahip olduğu genel vizyon olarak tanımlanmakla birlikte üç aşamalı bir süreç olarak görülebilir. İlk olarak, dış politika alanındaki yetkililer devletin hayati nitelikteki güvenlik hedeflerini belirlemelidir. İkinci olarak, bu yetkililer hedeflere yönelik temel tehdit kaynaklarını tespit etmelidirler. Son olarak ise, yetkililer ulusal güvenlik hedeflerini geliştirmede kullanılacak dış politika seçenekleri bağlamında temel olarak siyasi, ekonomik ve askeri kaynakları belirlemelidir (Schmidt, 2016: 197’den aktaran Erkan ve Eminoğlu 2019:148).

Üç bin yıllık devlet geleneğine sahip kökü bir uygarlık olan Çin, Konfüçyüs geleneğinin insanlara yüklediği eğitim ve liyakati teşvik eden ahlak öğretisine ve otoriteye saygıyı

öğütleyen derin bir kültür ve siyaset geleneğine sahiptir. Bugünkü devlet akli siyasi kültürü, iç ve dış politikasının özü ise, “harmony” (uyum) ve “development” (gelişme) üzerine inşa olmaktadır. Antik Çin felsefesinin çağdaş bilimle harmanlanmasının ürettiği sonuç ise, günümüzde Çin’in dünyanın süper güçlerinin arasına girmiş olmasıdır (Sayın 2013:225).

Çin’in bir grand stratejisi var mı? sorusu elbette ABD ve Rusya gibi diğer iki küresel güç içinde sorulabilir. ABD’de her Başkan görev geldikten sonra bir “Ulusal Güvenlik Stratejisi” yayımlamaktadır. Çin ve Rusya’da yayımlıyor. Ancak, bu güçlerin hiçbirinde kapağında grand strateji yazılı bütüncül bir belgeleri bulunmuyor. Buna rağmen grand stratejiyi nereden çıkarıyoruz? Geçmişten günümüze kadar yayımlanmış Ulusal güvenlik strateji odaklı belgelerin yanısıra, ülke yöneticilerinin konuşmaları, aldıkları kararlar, katıldıkları veya oluşturdukları uluslararası kurumlar, savaşlar, teknoloji ve milli güç unsurlarına yatırımların boyutu, ulusal veya uluslararası projeleri, uygulamaları vb. faktörlerin grand strateji’nin tam olmasa da tanımlanmasında yardımcı oldukları söylenebilir.

Grand Strateji ve Diğer Stratejilerin İlişkisi.

Çin dahil diğer iki küresel gücün grand stratejilerini tanımlayabilmek için aşağıdan yukarıya doğru diğer stratejilerinin birbirileri ile bağlantılarını dikkate alarak analiz etmek gerekmektedir. Çin Komünist Partisi Kararları ve açıklamalarında hareketle Çin grand stratejisinin 3 temel alan üzerine kurulduğunu söyleyebiliriz.

-Güvenlik: Çin’in temel siyasi sistemini ve ulusal güvenliğini korumak

-Egemenlik: ulusal egemenliğin, toprak bütünlüğünün ve ulusal birliğin korunması

-Kalkınma: Çin'in ekonomik gelişimi için uluslararası koşulların sürdürülmesi.

Çin Siyasi Haritası.

Çin'in gücü, kapasitesi ve yükselişini ele alan ana akım yaklaşımlar, Batı kökenli yaklaşımlar oldukları için, genelde Çin'in günümüz güç stratejisine şekil veren tarihin rolünü göz ardı etmektedirler. Çin'in ve Batı'nın tarihi birbirinden çok farklıdır. Çin'in uluslararası davranışlarını Vestfalyen uluslararası ilişkiler bakış açısı ile incelemek tarihi umursamamak olur (Yurdakul 2019:29). Çin tarihi süreci stratejisine yön veren ve vermeye devam eden bir çok aktörü içinde barındırmaktadır. Bu nedenle Çin tarihini tam bilmeden, Çin grand stratejisi hakkında analiz yapabilmek tutarlı olmayacak ve önemli bir boşluk kalacaktır.

Çinli yetkililerin açıklamalarında, açıklanan rapor ve belgelerin hiçbirinde Çin'in ABD'nin yerini almak istediğine dair bir ifade yer almamakta, Çinli uzman ve akademisyenler de bu anlama gelecek bir imada bile bulunmaktan kaçınmaktadırlar. Bunun yerine Çin resmî söyleminde “çok kutuplu dünya, serbest ticaretin korunması” gibi ifadeler tercih edilmektedir. Çin hem söylem olarak hem de fiiliyatta ABD hegemonyasını doğrudan karşısına almak yerine kıyısından köşesinden zayıflatmaya, ABD'nin biraz boş bıraktığı her yere girmeye, ittifak ilişkilerini buna uygun kurmaya, askeri modernleşme ve Bir Yol Bir Kuşak projesi gibi girişimlerin yanında uluslararası örgütlerde profilini yükseltme, eğitim, kültür, (koşullu) ekonomik yardım gibi faaliyetleri aktif bir şekilde sürdürme yolunu tercih etmektedir. Çin yönetimi, 2000'li yılları “stratejik fırsat dönemi” olarak tanımlayıp, “kapsamlı ulusal gücü” oluşturma aşamasına geçtiklerini ilan etmiştir.

2013 yılında Ulusal Güvenlik Komisyonu'nu kuran ve iki yıl sonra ilk strateji belgesini yayınlayan Çin özellikle kritik alanlarda silahlanmayı artırmaktadır. Rusya'dan aldığı ve Boğazlardan geçerek teslim edilen eski ve kapasitesi sınırlı Varyag'ın yanında kendi uçak gemisini üreterek sayıyı ikiye çıkardı. ABD'nin 20'ye ulaşan uçak gemisi sayısının yanında az görünse de, şu an bir diğeri üretmeye başlamıştır. Hava kuvvetlerinde ise bir yandan kendi geliştirdiği radara yakalanmayan uçak sayısını artırırken, Rusya'dan da SU-35 uçağı alarak güçlendirmektedir. Çin, ordusunu “dünya çapında” bir ordu düzeyine çıkarmayı hedeflediğini ilan etmiştir ve bunun için, ABD'nin 1990'larda benimsediğı “Askeri İşlerde Devrim” programına benzer şekilde dijital teknolojiyi askeri işlere adapte etme yolunda hızlı ilerlemektedir.

Günümüz uluslararası sisteminde “yeni büyük güç” ve “yükselen güç” gibi ifadelerle nitelendirilen Çin, grand strateji çerçevesinde çalışmalar yürütmektedir. Xi Jinping'in ifadeleri de çalışmaları destekler niteliktedir. Öyle ki Xi, Çin'in uluslararası sistemdeki nihai hedefleri ve önümüzdeki on yıllarda bunların nasıl başarılı olması gerektiğı ile ilgili düşüncelerini her fırsatta dile getirmekle birlikte, bunlara ek olarak “bütünleşik ve tutarlı fikirler dizisinin ülke yönetimine benimsendiğini” de ifade etmektedir. Çin tarafından belirlenen bütünleşik ve tutarlı fikirler dizisinin en önemlilerinin başında ise “Kuşak ve Yol İnişyatifi” yer almaktadır (Erkan ve Eminoğlu 2019:149).

KAYNAKÇA

- Ataç, K. K. (2018). Kitap Değerlendirmesi: “John Lewis Gaddis, On Grand Strategy, Penguin Press, 2018”, Uluslararası İlişkiler, 15:59, s. 147-155, DOI: 10.33458/uidergisi.525077
- Erkan, A. Ç. ve Eminoğlu, A. (2019). Grand Strateji Olarak Kuşak ve Yol İnişyatifinde Arktik: Kutup İpekyolu'nun Çin-Rusya Enerji İş Birliğindeki Rolü. Akdeniz İİBF Dergisi, 21. Yüzyıl Siyasetinde Kutuplar, 145-173.
- Sayın, Y. (2013). Konfüçyüs'ün Yeniden Keşfi ve Çin'in Dış Politikasında Dönüşüm, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 29, 223-237.
- Yurdakul, D. (2019). ABD Hegemonyası Karşısında Çin'in Yükselişi ve 'Barışçıl Dış Politika' Söylemi, İstanbul Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi.
<https://www.aydinlik.com.tr/bes-bin-yillik-akil-mehmet-bedri-gultekin-kose-yazilari-ocak-2018#2>
- Chinas Grand Strategy, https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR2798.html, 2020 RAND Corporation
- Çin'in ince stratejisi ve ABD'nin açmazı İlhan Uzgel
<https://www.gazeteduvar.com.tr/yazarlar/2019/09/23/cinin-ince-stratejisi-ve-abdnin-acmazi>

STOCKHOLM ULUSLARARASI BARIŞ ARAŞTIRMALARI ENSTITÜSÜ: NÜKLEER SAVAŞ BAŞLIĞI SAYISI ARTIYOR, EN TEHLİKELİ DÖNEMLERDEN BİRINE SÜRÜKLENİYORUZ**

SIPRI, "Silahlanma, Silahsızlanma ve Uluslararası Güvenlik" konusundaki 2023 yıllığı, "Jeopolitik ilişkiler bozulurken devletler nükleer cephaneye yatırım yapıyor" başlıklı basın açıklamasıyla duyurdu.

SIPRI Direktörü Dan Smith, "İnsanlık tarihinin en tehlikeli dönemlerinden birine sürükleniyoruz" dedi. İsveç merkezli düşünce kuruluşu, nükleer silah sahibi 9 ülkenin elinde bugün dünya genelinde 9576'sı potansiyel kullanıma hazır askeri stoklarda olmak üzere 12 bin 512 nükleer savaş başlığı olduğunu tahmin ediyor.

Bir yıl öncesine göre bu stoka eklenen 86 başlığın 60'ı Çin'e, geri kalanları da Rusya (12), Pakistan (5), Kuzey Kore (5) ve Hindistan'a (4) ait.

Bu artış, soğuk savaşın sona ermesinin ardından yaşanan kademeli düşüş döneminin sona erdiğini gösteriyor ve 2021 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'nin beş daimî üyesinin (ABD, Rusya, Çin, İngiltere ve Fransa) "nükleer savaşın kazanılamayacağı ve asla savaşılmaması gerektiği" yönündeki açıklamasına rağmen gerçekleşti.

Rusya ve ABD'nin sahip olduğu nükleer silah sayısı, dünya toplamının neredeyse yüzde 90'ını oluşturuyor. Kullanılabilir nükleer silahlarına ek olarak, her iki ülke ayrıca daha önce askeri hizmetten çıkarılan ve kademeli olarak söktükleri 1000'den fazla savaş başlığına sahip.

SIPRI, kullanım dışı bırakılan ve sökülme bekleyenler de dahil olmak üzere dünyadaki toplam 12 bin 512 savaş başlığından 3 bin 844'ünün füze ve uçaklarla konuşlandırıldığını tahmin ediyor.

Bunların yaklaşık 2,000'i - neredeyse tamamı Rusya ya da ABD'ye ait - yüksek operasyonel alarm durumunda tutuluyor, yani füzelere takılı ya da nükleer bombardıman uçaklarının tutulduğu hava üslerinde bulunuyor.

Ancak SIPRI, Ukrayna savaşının ardından Rusya, ABD ve İngiltere gibi bazı ülkelerin şeffaflık düzeyini düşürmesi nedeniyle tablonun tamamını değerlendirmenin zor olduğunu belirtiyor.

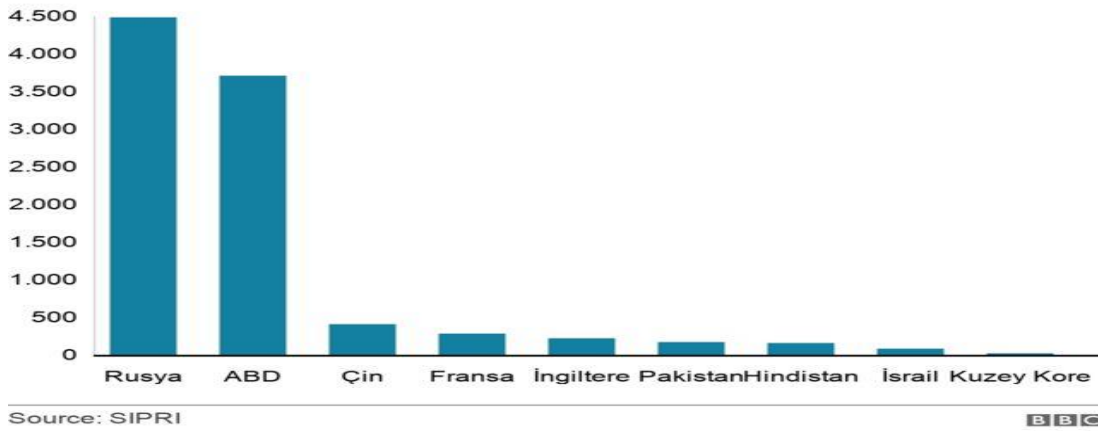
Dünyanın üçüncü büyük nükleer gücü olan Çin'in, Ocak 2022'de 350 olan savaş başlığı sayısını Ocak 2023'te 410'a çıkardığı sanılıyor. Bu cephaneliğin artmaya devam etmesi bekleniyor; güçlerini nasıl yapılandıracağına bağlı olarak Çin'in 2030'ların başında en az ABD ya da Rusya kadar kıtalararası balistik füzeye (ICBM) sahip olabileceği belirtiliyor.

** Kaynak: <https://www.bbc.com/turkce/articles/crgz8539vyro>

SIPRI, Çin'in nükleer cephaneliğinin büyüklüğünü hiçbir zaman açıklamadığını ve değerlendirmelerinin çoğunun ABD Savunma Bakanlığı'nın (Pentagon) verilerine dayandığını belirtiyor.

Toplam nükleer stok tahmini (Ocak 2023)

2021'de ticari uydu görüntüleri, Çin'in kuzeyde yüzlerce yeni füze silosunun inşasına başladığını gösteriyordu.

SIPRI'nin kitle imha silahları programında araştırmacı olarak görev yapan Hans M. Kristensen, "Çin nükleer cephaneliğini önemli ölçüde genişletmeye başladı. Bu eğilimi Çin'in ulusal güvenliği için gereken asgari nükleer güce sahip olma hedefiyle bağdaştırmak giderek zorlaşıyor" diyor.

Fransa (290) ve İngiltere (225) dördüncü ve beşinci büyük nükleer güçleri ve İngiltere'nin operasyonel cephaneliğinin, iki yıl önce sınırını 225'ten 260 savaş başlığına çıkardığını duyurmasının ardından daha da artması bekleniyor.

Ancak İngiltere hükümeti, küresel gerilimin arttığı bir ortamda nükleer silah miktarlarını, konuşlandırılmış savaş başlıklarını ya da konuşlandırılmış füzelerini artık kamuoyuna açıklamayacağını kaydetti.

ABD de Rusya'nın 24 Şubat 2022'de Ukrayna'yı işgale başlamasının ardından Rusya ile ikili stratejik istikrar diyalogunu askıya aldığını duyurdu. Rusya da ABD ile nükleer silah kontrol anlaşmasına katılımını askıya aldı.

Kremlin, Ukrayna savaşıyla birlikte nükleer savaş riskinden giderek daha fazla söz etmeye başladı. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, ülkesinin nükleer caydırıcı gücünü yüksek alarm durumuna geçirdiğini söyledi.

NATO üyesi ülkelerin Ukrayna ordusunu silahlandırması da Rusya'nın nükleer tehdit söylemlerinin artmasına neden oldu.

DEPREMLER SEÇMEN DAVRANIŞINI NASIL ETKİLEDİ?***

Depremlerin en çok etkilediği 10 şehirde yaşayan afetzedelerin eleştirilerinin ve hükümetin afeti yönetme şeklinin seçmen davranışını nasıl etkileyeceği merak ediliyordu.

Seçimlerin genel sonuçlarına bakıldığında AKP'nin 2018'e göre oyu beş puan azaldı.

Ancak Cumhur İttifakı Meclis'te yine çoğunluğu sağladı.

Independent Türkçe Genel Yayın Yönetmeni Nevzat Çiçek'e göre bunun en büyük sebebi, seçmenin tepki oyu vermek yerine ekonomik beklentilerle sandığa gitmesi.

Kendisi de Adıyamanlı olan ve deprem sırasında bölgeden haber yapan gazeteci Çiçek, "Genel gördüğümüz şey şu, insanlar kendilerine verilen sözlerin riske girmesini istemedi. Çünkü evleri yıkıldı ve hükümet tarafından kendilerine söz verildi" diyor.

Depremden en çok etkilenen 10 ilde oy oranları 2018'e kıyasla nasıl değişti?

İl	AKP	MHP	CHP	İYİ	HDP/YSP	YRP
Malatya	-8,07	-3,2	4,98	-0,3	-3,8	9,3
Adana	-2,67	-0,7	2,46	-1,36	-3,7	1,8
Osmaniye	-1,71	-3,15	4	-0,7	-1,3	1,97
Hatay	-1,22	-2,2	-2,46	1,49	-7,7	1,8
Diyarbakır	2,92	0,08	6,24	-0,5	-4,57	1,5
Adıyaman	-2,3	-4,75	6,95		-3,3	4,7
K.maraş	-10,08	-0,13	6,84	-2,59	-1,3	5,4
Şanlıurfa	-9,14	-0,16	4,63	2,7	-4,05	2,9
Gaziantep	-5,67	-2,88	5,43	-1,26	-2,67	4
Kilis	-10,3	6,46	5,8	-4,35	-1,1	2,3

Kaynak: YSK, AA

Siyaset bilimci Prof. Ali Çarkoğlu ise "Deprem oldu, ekonomik kriz gerçekleşti, o zaman insanlar Erdoğan'ı cezalandırır", öyle değil bu işler" yorumunu yapıyor:

"Bugünden yarına nasıl bir hayat süreceklerini bilmiyorlar; kendilerine güvence veren bilgiyi aradıklarında Millet İttifakı ve Kılıçdaroğlu'nu böyle bir yardım yapabilecek pozisyonda görmüyorlar. Ellerinden tutabilecek bir alternatif olarak görmüyorlar ve bunu görmemelerinden ötürü onları suçlayamazsınız.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, 10 Mayıs'ta deprem bölgesinde 144 bin konutun inşasına başladığını aktarmıştı. Şehir planlama uzmanları, afet bölgesinde yeni

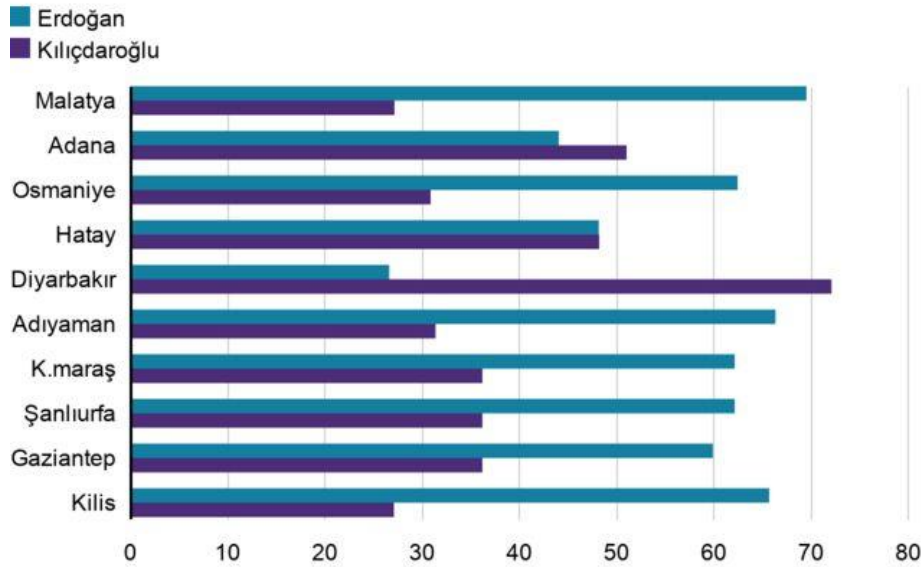
*** Kaynak: <https://www.bbc.com/turkce/articles/ckvk0qgq433o>

yerleşim yerlerinin hızla inşa edilmemesi uyarısında bulunuyor. Diğer yandan konutların ücretsiz verilmeyecek olması da eleştirilmiştir.

Depremden en çok etkilenen 10 şehirde cumhurbaşkanı adaylarının aldığı oy oranları

(Son tura kalan iki aday)

Source: AA

BBC

Gazeteci Nevzat Çiçek, Diyarbakır dışındaki deprem bölgesindeki şehirlerde genel olarak AKP'nin ve sağ siyasetin çok güçlü olduğunu, son seçimlerde de bunun çok fazla değişmediğini söylüyor.

Depremzedelerin afetle ilgili şikayetlerini sahada çalışan milletvekillerine ilettiğini belirten Çiçek, “Şöyle bir algı oluştu, ‘Acaba diğerleri gelirse bunu yapabilirler mi yapamazlar mı’, karşı tarafta ise ‘Ben bunu bir sene içinde yaparım’ diyen bir söz vardı. Bunu riske etmek istemediler” diyor.

Diğer yandan başka şehirlerde oy kullanan depremzedelerin hangi partiye ya da adaya oy verdiğini ölçmek mümkün değil.

Bazı depremzedeler ise ikametgahlarını göç ettikleri şehirlere aktaramadıkları gibi deprem bölgesine geri dönüp, oy da kullanamadı.

ÜÇ SORUDA ATLANTİK DEKLARASYONU: YENİ KÜRESEL SİSTEM İÇİNDE ARAYIŞ****

Dr. Tolga SAKMAN

Atlantik Deklarasyonu nedir?

Deklarasyon, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ile Birleşik Krallık (İngiltere) arasında imzalanan, ekonomi, teknoloji, enerji ve savunma gibi alanlarda işbirliğini artırmaya yönelik bir eylem planıdır. Franklin Roosevelt ve Winston Churchill'in İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki hedeflerinin çerçevesini belirledikleri 1941 tarihli Atlantik Bildirgesi ve Anglo-Sakson dünyasının küresel sistem içerisinde yeniden oyun kurucu rol alması gerekliliği inancıyla mutabakata varılan 2021 tarihli Yeni Atlantik Şartı ardından iki ülkenin ortak değerler, hedefler ve vizyona sahip olduklarını beyan ettikleri en son ve kritik anlaşma Atlantik Deklarasyonu'dur. Taraflar, bu Deklarasyon doğrultusunda "türünün ilk örneği, daha önce hiç denenmemiş" bir ortaklık modeli inşa ettiklerini belirterek küresel anlamda da yeni bir dönem başlattıklarını vurgulamışlardır.

Deklarasyon, İngiltere'nin 2020'de Avrupa Birliği'nden (AB) çıkışıyla noktalanmış çalkantılı bir 10 yılın ardından İngiltere ile ABD arasında yenilenen ortaklığın bir sembolü olarak görülüyor. Ancak anlaşma, Londra'nın Brexit'ten bu yana İngiliz Muhafazakâr Parti'nin AB'den ayrılmanın etkisini telafi etmenin bir yolu olarak Washington'u ikna etmeye çalıştığı serbest ticaret anlaşmasından çok uzak. Deklarasyon metninde gündeme getirilen birçok konunun yalnızca "gerçek anlaşmadan ziyade niyet beyanı" olduğuna dair ciddi uyarılar mevcut.

Hali hazırda ABD-İngiltere ikili yatırım ilişkisi, her iki ülkede de 2,7 milyondan fazla işi destekleyen 1,5 trilyon doları aşan hacim ile dünyanın en büyük ticaret partnerliğidir. Bununla birlikte Amerikan ve İngiliz hükümetlerinin dünya tarihindeki en güçlü yatırım ilişkisini kurma çalışmalarının bir çıktısı olan Atlantik Deklarasyonu, iki ülke arasında ticaret prosedürlerini hafifletme, savunma sanayi bağlarını iyileştirme ve veri koruma işbirliği gibi sadece büyük değil orta ve hatta küçük işletmeleri de etkileyecek taahhütleri içeriyor.

Anlaşmanın küresel güvenliğe etkileri nelerdir?

Atlantik Deklarasyonu, ABD'nin küresel ekonomi ve siyaset sisteminin tek mühendisi ve hamisi rolünü kaybettiğine dair isnadın besleyecek bir adım olarak görülebilir. Yeni dünya düzeni tartışmalarında öne çıkan asimetrik çok kutuplulukta ABD kendi kutup başı rolünü konsolide etmeye çalışıyor. Bu Deklarasyon ile iki ülkenin güvenlik vizyonlarının da yeni konvansiyonel tehditleri dikkate aldığı görülüyor. Bu şekilde iki devlet de "hızla değişen bir dünyanın en ileri noktasında kalmasına" fayda sağlayacağına inanıyor.

Avrupa topraklarının ve temsil ettiği demokrasi ile özgürlük idealinin bir saldırıdan korunması gibi konvansiyonel tehditler yanında bunlarla ilişkilendirilen konularda da bazı niyet ve vizyonlardan bahsediliyor. Yeni Atlantik Şartı'nı temel alarak, biyolojik güvenlik konusunda iki ülke arasındaki ikili işbirliğinin güçlendirmesi taahhüt ediliyor.

Deklarasyon, batılı müttefikler arasında “ekonomik güvenlik” oluşturmaya çalışırken, savunma, nükleer malzemeler ve elektrikli araba akülerinde kullanılan kritik mineraller gibi alanlarda ABD-İngiltere ticaretini artırmayı amaçlıyor. Ayrıca Washington ve Londra, dayanıklı, çeşitlendirilmiş ve güvenli tedarik zincirleri oluşturmak ve stratejik bağımlılıkları azaltmak için de birlikte çalışmaya karar verdi. Taraflar, önemli ticari bağımlılıklardan biri olan Rus enerjisine bağımlılığı azaltmak ve yeşil enerji işbirliğini desteklemek yanında yeni bir sivil nükleer ortaklık için de anlaştı. Yeni tedarik zinciri girişimlerdeki diğer önemli hedef ise tabii ki Çin.

Anlaşmadaki ekonomik güvenlik meselesinin konvansiyonel güvenlik alanı ile ilişkilendirildiği diğer bir alan ise savunma sanayi. Amerikan yönetiminin, İngiltere’deki yeni askeri teknolojilerin üzerinde daha hızlı ve etkili işbirliği yapılabilmesi için ABD savunma tedarik yasaları uyarınca İngiltere’yi “iç kaynak” olarak onaylaması gündemde. Ayrıca şirketlerinin sermaye ve uzmanlıklarının rakip ülkelerin askeri ve istihbari yeteneklerini artıracak teknolojik ilerlemeleri körüklemesini önleme konusu da taraflarca önemli görülüyor.

Yeni teknolojiler ve yapay zekâ neden bu anlaşmanın önemli bir parçası?

Yeni dünya düzeni tartışmalarında ABD’nin kendi kutup başı rolünü konsolide etmeye çalışırken yeni gelişmelere uyum stratejisi sadece tehditlerin bertaraf edilmesini değil, aynı zamanda bu gelişmeleri yönlendirebilme kapasitesini de içeriyor. Bu bağlamda Washington’un sahip olduğu özellikle stratejik alanlardaki teknolojik ilerlemeye liderlik etme kapasitesi, rekabetin hasımlar lehine ivme kazandığı bu süreçte daha aktif olmayı gerektiriyor.

Bu doğrultuda Atlantik Deklarasyonu çerçevesinde Amerikan ve İngiliz yönetimleri gelişen teknolojilerin iki ülkenin liderliğinde Batı demokrasisi ve her türlü güvenliği lehine çalışması için mümkün olan en yakın koordinasyonu ilerletme konusunda mutabık kaldı. Her iki ülkenin yarı iletkenler, kuantum teknolojileri, yapay zekâ, 5G ve 6G dahil olmak üzere son teknoloji telekomünikasyon ve sentetik biyoloji gibi alanlarda dünyanın önde gelen şirketlerine ve akademik kurumlarına ev sahipliği yaptığı, ikili görüşmelerde defalarca vurgulandı.

Anlaşmayla özellikle İngiltere, yapay zekâ güvenliği ve düzenlenmesi konusunda ortak bir yaklaşıma öncülük etme sorumluluğunu aldı. Bunun nedeni, İngiltere’nin yapay zekâ alanında gittikçe artan uzmanlığı ve bu teknolojinin sorumlu bir şekilde geliştirilmesini ve kullanılmasını sağlamaya yönelik düzenleyici girişimleridir.

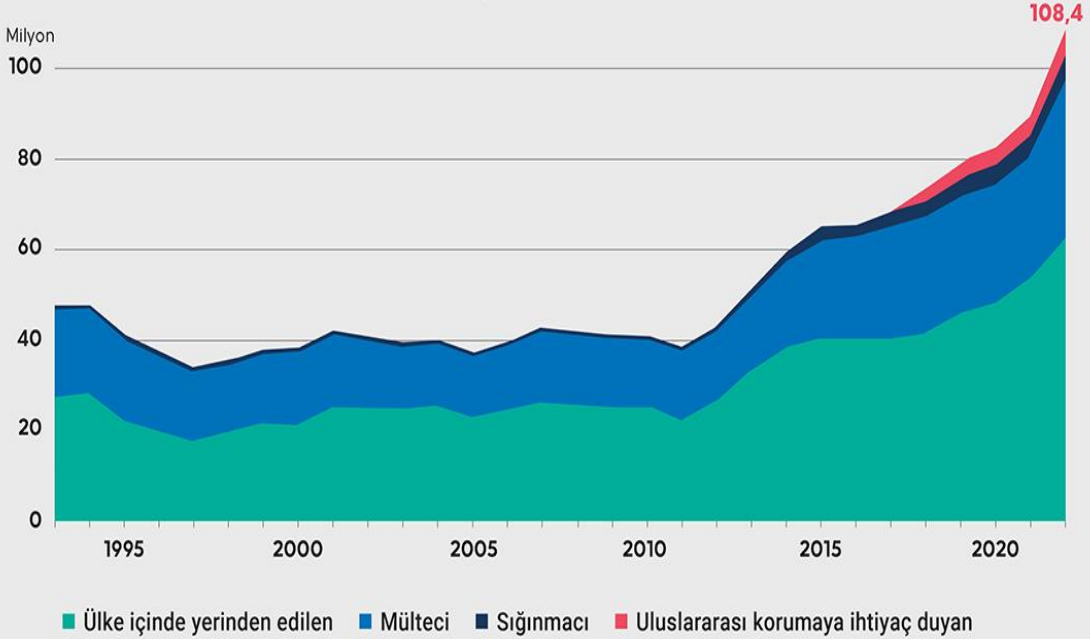
İngiltere Başbakanı Rishi Sunak, İngiltere’yi yapay zekâ alanında lider yapma arzusunu kamuoyu önünde sürekli olarak dile getiriyor. Bu anlaşma sürecinde de İngiltere’nin cazip bir yatırım hedefi olmaya devam ettiğini ve yapay zekâ gibi gelişen teknolojiler için yeni kurallar oluşturmak üzere artık “daha hızlı ve esnek” hareket edebileceklerini belirtti. Zira Başbakan’a göre hiçbir ülke bunun için gerekli paradigmatik değişimleri tek başına gerçekleştiremez. ABD Başkanı Joe Biden ise İngiltere’nin bu konudaki liderliğini memnuniyetle karşıladığını ve Atlantik Deklarasyonu’nun yapay zekâ gibi gelişmekte olan teknolojilere yatırıma odaklanmasının her iki ülkenin de küresel ekonomideki değişikliklere uyum sağlamasına yardımcı olacağını belirtti.

Dünya genelinde zorla yerinden edilenlerin sayısı 2022'de 108 milyonu aştı

Düşük ve orta gelirli ülkeler, dünyadaki mültecilerin ve uluslararası korumaya ihtiyaç duyanların yüzde 76'sına ev sahipliği yaptı

YILLARA GÖRE ZORLA YERİNDEN EDİLEN KİŞİ SAYISI

14.06.2023 Kaynak: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK)

Kaynak: <https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/34479>

En yoksul ülkelerde 5 çocuktan 1'inden fazlası işçilik yapıyor

Dünya genelinde neredeyse her 10 çocuktan 1'i "çocuk işçi" olarak çalışırken, en az gelişmiş ülkelerde ise bu oran her 5 çocuğun 1'inden fazlasına karşılık geliyor

Dünya genelinde çocuk işçi sayısı

160 MİLYON

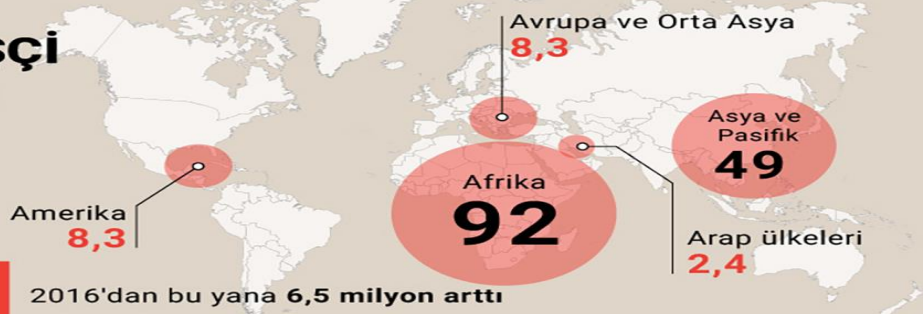

97 milyon erkek

63 milyon kız

ÇOCUK İŞÇİ SAYILARI MİLYON

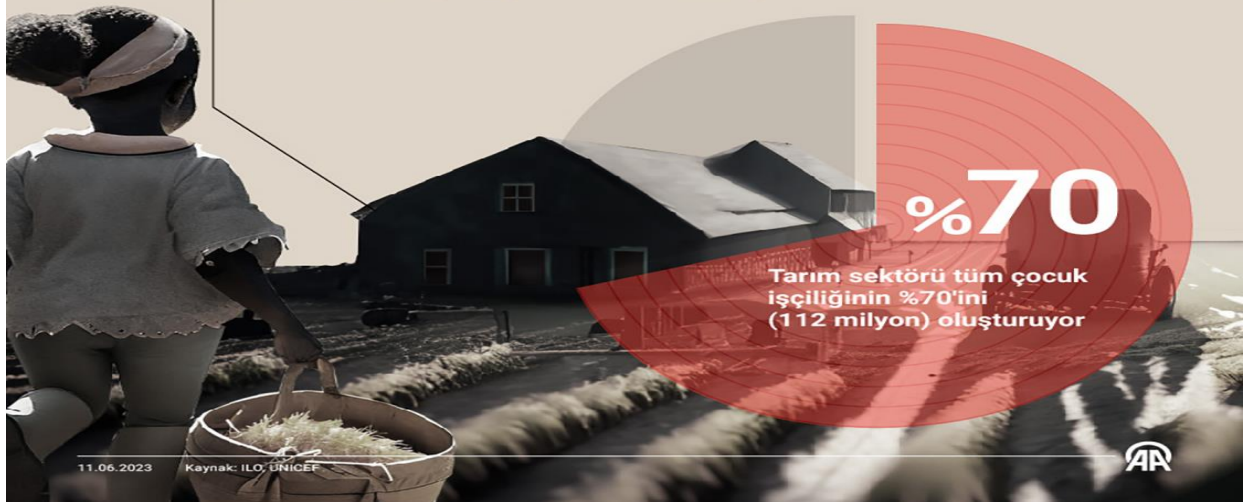

Tehlikeli işlerde çalışan çocuk sayısı

2016'dan bu yana **6,5 milyon arttı**
79 milyona ulaştı
(5-17 yaş arası çocuklar)

Çocuk işçiliğinde kırsal kesimdeki oran %14 iken, şehir bölgelerinde bu oran %5'lerde seyrediyor

Çocuk işçilerin %72'si ailesiyle çalışırken buna karşın tehlikeli işlerde de yer alabiliyor

11.06.2023

Kaynak: ILO, UNICEF

Kaynak: <https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/34431>

KİTAP TAVSİYESİ

Ben hâlâ, ölmeyi bile becerememiş utanmaz, aptal bir hayaletten, 'yaşayan bir cesetten' başka bir şey değildim.

Yirminci yüzyıl Japon edebiyatının önde gelen yazarlarından, sıradışı hayatıyla da meşhur Osamu Dazai, intiharından hemen önce tamamladığı, Japonya'nın en çok okunan romanlarından *İnsanlığımı Yitirirken*'de topluma dahil olmayı beceremeyen, her şeyi eline yüzüne bulaştıran, çevresindeki herkesi hayal kırıklığına uğratmaya mahkûm bir ötekinin acıklı hikâyesini anlatıyor.

Dazai'nin yaşamıyla çokça paralellik taşıyan romanda, kendini çocukluğundan beri bir başarısızlık abidesi olarak gören, aristokrat bir ailenin oğlu Oba Yozo hem evde hem de okulda büründüğü "soytarı" rolüyle var olmaya çalışır. Bir itiraf niteliğindeki üç bölümden oluşan hatıratında alkolizmle, geysalarla, sonuçsuz kalan intiharlarla dolu, "utanç" yüklü yaşamının günahını çıkarır. *İnsanlığımı Yitirirken*, Osamu Dazai'nin uzun yıllara yayılan edebi intihar mektubunun son bölümü.